

Kooperatifin kurumlar vergisi mükellefiyeti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-2010-KVK-4-32-463
Tarih	28.06.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.16.01-2010-KVK-4-32-463 28/06/2011

Konu : Kooperatifin kurumlar vergisi mükellefiyeti

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, kooperatifinizin 1954 yılında kurulduğu, bugüne kadar muafiyet şartlarını taşıdığı, 2000 yılında inşaatlarınızın tamamlandığı, iskan alınarak üyelerinize ferdileşme suretiyle teslim edildiği ve tapuları verildiği, 241 parsel tapunun kooperatife ait olduğu, vaktiyle ihraç edilen üyeler nedeniyle kooperatifin elinde kalan 4 adet işyeri için 2009 yılında yapılan genel kurulda alınan karar doğrultusunda yeni üye kaydedildiği, ferdileşmek suretiyle anılan işyerlerinin bu yeni üyelere teslim edildiği ve tapularının verildiği belirtilerek, söz konusu işyerlerinin teslim edilmesi nedeniyle kooperatifinizin kurumlar vergisi mükellefiyeti hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

03.06.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile ek ve değişiklikleri 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere 21.06.2006 tarihinde yürürlükten kaldırılmış olup 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ise 21.06.2006 tarih ve 26205 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 1 inci maddesinin onuncu fıkrasında bu Kanunun yürürlüğünden önceki dönemler itibariyle 5422 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hüküm altına alındığından, 01.01.2006 tarihinden önceki dönemler için 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (16) numaralı bendinde, esas mukavelelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, idare meclisi başkan ve üyelerine kazanç üzerinden hisse verilmemesi, ihtiyat akçelerinin ortaklara dağıtılmaması ve münhasıran ortaklar ile iş görülmesine dair hükümler bulunması şartı ile kooperatiflerin (esas mukavelelerinde yukarıdaki şartlar mevcut olmakla beraber fiilen bu kayıt ve şartlara uymayan kooperatifler ile faaliyete geçen üst kuruluşlara girmeyen kooperatifler muafiyetten faydalanamaz) kurumlar vergisinden muaf olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğünden alınan ...2005 tarih ve ... sayılı yazıda; Toplu İşyeri Yapı Kooperatiflerinin üye olabileceği bir üst birliğin 20.07.2005 tarihi itibariyle Ankara'da faaliyete geçtiği belirtilmiştir. Dolayısıyla Toplu İşyeri Yapı Kooperatifleri için bu tarihten itibaren üst birliğe üye olma şartı aranılacaktır.

Buna göre, kooperatifinizin ...2003 tarihinden itibaren ... Yapı Kooperatifleri Birliğine üyeliği bulunmakla birlikte, toplu işyeri yapı kooperatiflerinin üye olabileceği bir üst birliğe üye olmaması nedeniyle üyelik şartının arandığı 20.07.2005 tarihinden önceki dönemler için 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin (16) numaralı bendindeki şartları taşıması kaydıyla kurumlar vergisinden muaf tutulması; ancak, üst birliğin kurulduğu 20.07.2005 tarihinden 31.12.2005 tarihine kadar ise kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Muafiyetler" başlıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde; tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz.) ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatiflerinin kurumlar vergisinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kooperatiflerin muafiyet şartlarına ilişkin açıklamaların yer aldığı 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin "Sadece ortaklarla iş görülmesi" başlıklı 4.13.1.4. bölümünde ise;

"Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, kooperatiflerin kuruluş amaçları arasında yer alan faaliyetlerini ortaklarıyla yapması ve Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde belirtilen diğer şartlara da fiilen uyması halinde kurumlar vergisinden muaf tutulması gerekmektedir.

Bu çerçevede, kooperatifinizin işyeri inşaatlarını tamamlaması neticesinde üyelerine ferdileşme suretiyle teslim ettiği işyerlerinden sonra elinde kalan 4 adet işyerinin üçüncü şahıslara satışını yapması dolayısıyla (söz konusu şahıslar kooperatife üye olarak kaydedilse bile) 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan muafiyet şartlarından "**Sadece ortaklarla iş görülmesi**" şartını ihlal edeceğinden, söz konusu **satışların yapıldığı tarihten itibaren** kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesisi gerekecektir.

Öte yandan, 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.17. Şarta Bağlı Muafiyetlerin Kaybedilmesi ve Kazanılması" bölümünde ise; muafiyet şartlarını taşıyan bir kooperatifin muafiyet şartlarını ihlal etmesi durumunda muafiyet şartlarının ihlal edildiği tarihten itibaren kurumlar vergisine tabi tutulması, muafiyet şartlarının tekrar kazanılması durumunda ise izleyen hesap dönemi başından itibaren muafiyetten yararlanılması gerektiği açıklanmıştır.

Bu itibarla, kooperatifiniz Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde belirtilen şartları taşıması kaydıyla 01.01.2006 tarihinden söz konusu gayrimenkullerin satışının yapıldığı tarihe kadar kurumlar vergisinden muaf tutulacak olup anılan gayrimenkullerin satışı nedeniyle satış tarihinden itibaren kooperatifinizin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekecektir. Muafiyet şartlarının tekrar kazanılması durumunda ise izleyen yıldan itibaren kurumlar vergisi muafiyetinden tekrar yararlanacağınız tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026